

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA**

z dnia 29 października 2003 r.

**W SPRAWIE WYKAZU DZIEDZIN PIELEŃNIARSTWA ORAZ
DZIEDZIN MAJĄCYCH ZASTOSOWANIE W OCHRONIE
ZDROWIA, W KTÓRYCH MOŻE BYĆ PROWADZONA
SPECJALIZACJA I KURSY KWALIFIKACYJNE, ORAZ
RAMOWYCH PROGRAMÓW SPECJALIZACJI DLA
PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH**

(Dz. U. Nr 197, poz. 1922)

- Wyciąg -

ZAŁĄCZNIK Nr 23

**RAMOWY PROGRAM BLOKU SPECJALISTYCZNEGO
SPECJALIZACJI W DZIEDZINIE PIELEŃNIARSTWA
GINEKOLOGICZNEGO DLA POŁOŻNYCH**

I. Cel kształcenia

Przygotowanie położnej do sprawowania specjalistycznej opieki ginekologiczno-pielęgniarskiej nad kobietą w różnych okresach życia.

II. Czas trwania specjalizacji

1. Łączna liczba godzin wynosi 955 godzin dydaktycznych.
2. Łączna liczba godzin w bloku ogólnozawodowym wynosi 330 godzin.
3. Łączna liczba godzin w bloku specjalistycznym wynosi 625 godzin, w tym: część teoretyczna 345 godzin, część praktyczna 280 godzin.

III. Wykaz umiejętności będących przedmiotem kształcenia

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

1. Przedstawić założenia wskazanych strategii i inicjatyw międzynarodowych w promowaniu zdrowia kobiet.
2. Opracować i wdrażać programy promujące zdrowie.

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Ginekologicznego dla Położnych**

3. Przygotować i realizować programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży na temat dojrzewania;
4. Sprawować opiekę położniczą nad kobietą w różnych okresach jej życia.
5. Przygotować kobiety do badań diagnostycznych stosowanych w ginekologii oraz posiadać umiejętność interpretowania wyników.
6. Przygotować kobiety do prowadzenia samoobserwacji we wszystkich okresach życia w celu wczesnego wykrywania i likwidacji czynników ryzyka.
7. Prowadzić czynne poradnictwo dla kobiet ze schorzeniami ginekologicznymi, zakażonych wirusem human immunodeficiency virus (HIV) oraz chorych na zespół nabytego upośledzenia odporności (AIDS).
8. Doradzać kobietom w wyborze metod i środków antykoncepcyjnych.
9. Scharakteryzować problemy osób z niepłodnością.
10. Udzielać wsparcia osobom z problemem niepłodności.
11. Wyjaśnić pojęcia norm i patologii seksualnej oraz omówić czynniki wpływające na ukształtowanie postaw seksualnych.
12. Scharakteryzować zaburzenia i patologie seksualne.
13. Współuczestniczyć w terapii patologii seksualnych.
14. Analizować i zapobiegać problemom kobiet wykorzystywanych seksualnie.
15. Omówić aktywność seksualną kobiet z uwzględnieniem problemów wynikających z współistnienia chorób i niepełnosprawności.
16. Przygotować pacjentki do zabiegów operacyjnych wykonywanych w ginekologii.
17. Pielęgnować oraz wspierać pacjentki przed i po operacjach ginekologicznych.
18. Zapobiegać powikłaniom związanym z zabiegiem operacyjnym.
19. Scharakteryzować przyczyny i rodzaje chorób nowotworowych narządów płciowych i piersi.
20. Scharakteryzować różne metody leczenia chorób nowotworowych.
21. Wykonywać badanie fizykalne umożliwiające wczesne wykrywanie chorób piersi.
22. Motywować kobiety do samobadania piersi.
23. Pielęgnować, wspierać pacjentki przed i po zabiegach chemioterapii i radioterapii.

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Ginekologicznego dla Położnych**

24. Współpracować z rodziną pacjentki poddanej terapii.
25. Ułatwić pacjentkom kontakt z klubem "amazonek".
26. Zaplanować współpracę z rodziną pacjentki.
27. Umożliwić zaspokojenie potrzeb duchowych bez względu na wyznanie.
28. Trwać przy umierającej i wspierać ją.
29. Udzielać wsparcia rodzinie i uszanować żałobę.
30. Współpracować z zespołem terapeutycznym w procesie rehabilitacji.
31. Kierować własnym rozwojem zawodowym.
32. Planować i prowadzić doskonalenie zawodowe położnych.
33. Współuczestniczyć w opracowywaniu i wdrażaniu standardów postępowania w pielęgniarstwie ginekologicznym.
34. Współuczestniczyć w badaniach naukowych.
35. Współpracować z osobami i instytucjami wspierającymi leczenie onkologiczne.

IV. Plan nauczania

Lp.	MODUŁ	Teoria - liczba godzin	STAŻ		Łączna liczba godzin
			placówka	liczba godzin	
I	Współczesne kierunki opieki nad kobietą	30	-	-	30
II	Specjalistyczna opieka położnej w poszczególnych okresach życia kobiety	60	Poradnia dla kobiet	35	95
III	Wybrane problemy ginekologiczne - rola	90	Oddział ginekologii zachowawczej	35	195

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Ginekologicznego dla Położnych

	i zadania położnej		Oddział ginekologii operacyjnej	35	
			Poradnia ginekologii wieku rozwojowego	35	
IV	Wybrane zagadnienia z seksuologii	75	Poradnia rodzinna	70	145
V	Wybrane zagadnienia z onkologii ginekologicznej	90	Klinika nowotworów narządów płciowych żeńskich	35	160
			Klinika nowotworów piersi	35	
Łączna liczba godzin		345		280	625

V. Program nauczania

MODUŁ I. WSPÓŁCZESNE KIERUNKI OPIEKI NAD KOBIETĄ

1. Cel modułu

Przygotowanie położnej do wartościowania współczesnych problemów wynikających z opieki nad kobietą.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

- 1) przedstawić założenia wskazanych strategii i inicjatyw międzynarodowych w promowaniu zdrowia kobiet;
- 2) zanalizować realizację dyrektyw Unii Europejskiej dotyczących wykonywania zawodu położnej;
- 3) uzasadnić doniosłość inicjatyw Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotyczących programów promujących zdrowie;
- 4) prowadzić działania profilaktyczne chorób ginekologicznych;
- 5) przedstawić stanowisko dotyczące wspomagania rozrodu człowieka;

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Ginekologicznego dla Położnych**

- 6) określić funkcje organizacji i stowarzyszeń zawodowych dla rozwoju zawodu położnej;
- 7) prognozować własny udział i rozwój zawodowy w kontekście zmieniającej się opieki położniczo-ginekologicznej;
- 8) współpracować z różnymi specjalistami;
- 9) zinterpretować uwarunkowania pracy i świadczeń położnej.

3. Treści nauczania:

- 1) zdrowie kobiet:
  - a) inicjatywy i strategie międzynarodowe dotyczące ochrony i promocji zdrowia kobiet,
  - b) system i programy zmierzające do ochrony i potęgowania zdrowia kobiet: zwiększenie dostępu do usług, informacji i pomocy, wspieranie grup, organizacji i instytucji działających na rzecz kobiet, promowanie i rozpowszechnianie informacji dotyczących badań w dziedzinie zdrowia kobiet, finansowanie ochrony zdrowia kobiet, przeciwdziałanie chorobom przenoszonym drogą płciową i zakażeniu HIV, potęgowanie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego kobiet, idea bezpiecznego macierzyństwa, redukcja przemocy wobec kobiet, problem aborcji w świetle różnych wyznań, kierunki rozwoju poradnictwa dla kobiet i poradnictwa rodzinnego, zadania położnej w promowaniu zdrowia kobiet i w profilaktyce schorzeń ginekologicznych;
- 2) wybrane zagadnienia z dziedziny bioetyki i praw człowieka:
  - a) wspomaganie rozrodu ludzi,
  - b) klonowanie istoty ludzkiej,
  - c) inżynieria genetyczna,
  - d) eksperymenty naukowe dotyczące ludzi,
  - e) prawa pacjenta,
  - f) prawa kobiet;
- 3) rozwój i promowanie zawodu położnej:
  - a) model opieki sprawowany przez położną w kontekście nowoczesnego położnictwa i ginekologii,
  - b) współpraca różnych specjalistów w opiece położniczo-ginekologicznej,
  - c) uwarunkowania jakości pracy położnej,
  - d) działalność stowarzyszeń i organizacji zawodowych w Polsce,
  - e) współpraca z międzynarodowymi stowarzyszeniami położnych.

MODUŁ II. SPECJALISTYCZNA OPIEKA POŁOŻNEJ W POSZCZEGÓLNYCH OKRESACH ŻYCIA KOBIETY

1. Cel modułu

Przygotowanie położnej do pełnienia roli doradcy, konsultanta w różnych okresach życia kobiety.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

- 1) uzasadnić rolę położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia;
- 2) scharakteryzować zmiany hormonalne w różnych okresach życia kobiety;
- 3) przedstawić specyfikę okresów życia kobiety;
- 4) scharakteryzować uwarunkowania występowania wad rozwojowych u kobiet;
- 5) uczestniczyć w diagnozowaniu i leczeniu wybranych wad rozwojowych narządu rodowego;
- 6) różnicować problemy ginekologiczne kobiet w wieku rozrodczym;
- 7) wyjaśnić specyfikę okresu przekwitania;
- 8) prowadzić edukację zdrowotną;
- 9) prowadzić edukację dzieci i młodzieży dotyczącą okresu dojrzewania i wynikających z tego okresu problemów;
- 10) przedstawić zalety i wady różnych metod sterowania płodnością;
- 11) edukować kobietę w zakresie planowania poczęć;
- 12) scharakteryzować problemy osób z niepłodnością;
- 13) udzielać wsparcia osobom z problemem niepłodności.

3. Treści nauczania:

- 1) zmiany hormonalne w okresie noworodkowym, niemowlęcym i dziecięcym;
- 2) charakterystyka okresu dojrzewania (pokwitania): dojrzewanie biologiczne, dojrzewanie psychiczne;
- 3) problemy okresu dojrzewania:
  - a) przedwcześnie dojrzewanie,
  - b) opóźnione dojrzewanie,
  - c) brak dojrzewania,
  - d) zaburzenia miesiączkowania,

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Ginekologicznego dla Położnych**

- e) krwawienie międzymiesiączkowe u młodocianych - przyczyny i leczenie;
- 4) rola i zadania położnej w edukacji dzieci i młodzieży;
- 5) programy edukacyjne z zakresu dojrzewania;
- 6) okres dojrzłości:
  - a) endokrynologia cyklu miesięczkowego,
  - b) zaburzenia miesięczkowania,
  - c) zespół napięcia przedmiesiączkowego,
  - d) bolesne miesięczkowanie;
- 7) specyfika okresu przekwitania i starości:
  - a) etapy okresu przekwitania spowodowane zmianami hormonalnymi,
  - b) zespół klimakteryczny - objawy, leczenie,
  - c) zespół pokastracyjny - objawy, leczenie;
- 8) rola i zadania położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach życia;
- 9) sytuacje trudne w życiu kobiety - wsparcie położnej;
- 10) sterowanie płodnością:
  - a) naturalne metody sterowania płodnością,
  - b) hormonalne środki antykoncepcyjne,
  - c) domaciczne środki antykoncepcyjne,
  - d) mechaniczne środki antykoncepcyjne,
  - e) chemiczne środki antykoncepcyjne,
  - f) ubezplodnienie;
- 11) wady i zalety różnych metod sterowania płodnością;
- 12) edukacja kobiet w zakresie planowania poczęć (unikanie niechcianej ciąży);
- 13) wady wrodzone narządów płciowych:
  - a) etiologia wad narządów płciowych,
  - b) wady jajników,
  - c) wady macicy i pochwy,
  - d) wady zewnętrznych narządów płciowych;
- 14) zaburzenia genetyczne: obojnactwo, zaburzenia cielesno-płciowe;
- 15) leczenie wad wrodzonych - rola i zadania położnej;
- 16) problemy kobiet z wadami wrodzonymi;
- 17) niepłodność:
  - a) charakterystyka czynników uniemożliwiających zajście w ciążę,
  - b) diagnostyka i leczenie niepłodności,
  - c) rola położnej w diagnozowaniu i leczeniu niepłodności,
  - d) wsparcie osób z problemem niepłodności;

18) zapłodnienie pozaustrojowe: aspekty etyczne i moralne.

MODUŁ III. WYBRANE PROBLEMY GINEKOLOGICZNE - ROLA I ZADANIA POŁOŻNEJ

1. Cel modułu

Przygotowanie położnej do sprawowania profesjonalnej opieki nad kobietą z wybranymi problemami ginekologicznymi.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

- 1) scharakteryzować metody badań diagnostycznych stosowanych w ginekologii;
- 2) interpretować wyniki badań;
- 3) przedstawić etiopatogenezę oraz objawy chorób ginekologicznych;
- 4) pielęgnować pacjentki z chorobami ginekologicznymi;
- 5) scharakteryzować choroby narządów płciowych u dziewczynek;
- 6) przygotować dziewczynki do badań ginekologicznych;
- 7) konstruować programy edukacyjne i profilaktyczne związane z chorobami przenoszonymi drogą płciową;
- 8) scharakteryzować rodzaje operacji ginekologicznych;
- 9) przygotować pacjentki do zabiegów operacyjnych;
- 10) pielęgnować pacjentki z problemami urologicznymi;
- 11) rozpoznawać stany nagłe w ginekologii.

3. Treści nauczania:

- 1) badania stosowane w ginekologii: cytodiagnostyka, kolposkopia, histeroskopia, laparoscopia, diagnostyka endokrynologiczna, diagnostyka genetyczna;
- 2) problemy ginekologiczne kobiet (etiologia, patofizjologia): krwawienia, bóle, świąd, upławy;
- 3) choroby narządów płciowych u dziewczynek: stany zapalne, urazy, ciała obce, zaburzenia rozwojowe i hormonalne;
- 4) zakażenia i zapalenia narządów płciowych u kobiet:
  - a) zapalenia narządów rodnych, przyczyny i leczenie,
  - b) zakażenia przenoszone drogą kontaktów płciowych,
  - c) zakażenia wirusem HIV;
- 5) rola i zadania położnej w profilaktyce chorób infekcyjnych;
- 6) opieka położnej nad kobietą zarażoną wirusem HIV;
- 7) problemy kobiet z zaburzeniami statyki narządów płciowych;

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Ginekologicznego dla Położnych**

- 8) urologia ginekologiczna: rola i zadania położnej w opiece nad kobietą z problemami urologicznymi;
- 9) rodzaje operacji ginekologicznych:
  - a) laparoscopia,
  - b) operacje wykonywane drogą pochwową,
  - c) operacje na sromie,
  - d) inne zabiegi ginekologiczne;
- 10) przygotowanie psychofizyczne pacjentek do zabiegu operacyjnego - rola położnej;
- 11) pielęgnowanie pacjentek po zabiegach operacyjnych;
- 12) sposoby łagodzenia napięcia, lęku i bólu;
- 13) rehabilitacja pooperacyjna z uwzględnieniem rodzaju i specyfiki zabiegu;
- 14) stany nagłe i zagrożenia życia w ginekologii: krwotoki, ciąża ektopowa, poronienia, wstrząs;
- 15) rola i zadania położnej w sytuacji zagrożenia życia.

MODUŁ IV. WYBRANE ZAGADNIENIA Z SEKSUOLOGII

1. Cel modułu

Poznanie seksualności człowieka we wszystkich fazach życia i pomaganie w utrzymaniu zdrowia seksualnego.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

- 1) zinterpretować pojęcie normy i patologii seksualnej;
- 2) rozpoznać potrzeby podopiecznych i zaplanować edukację w zakresie prawidłowych postaw seksualnych;
- 3) scharakteryzować rodzaje patologii seksualnych;
- 4) omówić czynniki wywołujące dewiacje seksualne;
- 5) rozpoznać problemy partnerów oraz skierować ich do specjalisty;
- 6) scharakteryzować aktywność seksualną w różnych okresach życia człowieka;
- 7) określić przyczyny wczesnej aktywności seksualnej dzieci i młodzieży;
- 8) scharakteryzować problemy psychologiczne związane z aktywnością seksualną przy współistniejących chorobach i niepełnosprawności;
- 9) scharakteryzować problemy kobiet wykorzystywanych seksualnie;

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Ginekologicznego dla Położnych**

- 10) współpracować w terapii patologii seksualnych;
- 11) scharakteryzować sposoby leczenia zaburzeń seksualnych.

3. Treści nauczania:

- 1) podstawowe terminy stosowane w seksuologii - granice norm seksualnych i patologii;
- 2) mechanizmy regulujące funkcje seksualne;
- 3) modele seksualności człowieka;
- 4) psychospołeczne podłoże seksualności człowieka:
  - a) kulturowo-obyczajowe podłoże seksualności,
  - b) moda na seks,
  - c) pornografia,
  - d) grupy rówieśnicze;
- 5) edukacja młodzieży w zakresie prawidłowych postaw seksualnych;
- 6) aktywność seksualna w różnych okresach życia kobiety:
  - a) seksualność dzieci i młodzieży,
  - b) aktywność seksualna w ciąży,
  - c) aktywność seksualna w wieku przekwitania i starszym,
  - d) aktywność seksualna po operacjach ginekologicznych,
  - e) aktywność seksualna przy określonych chorobach i niepełnosprawnościach;
- 7) wpływ pierwszego kontaktu seksualnego na kształtowanie zachowań seksualnych;
- 8) problemy wynikające z wczesnego rozpoczęcia współżycia seksualnego;
- 9) problemy kobiet związane z aktywnością seksualną;
- 10) problemy życia seksualnego: oziębłość seksualna, niedostosowanie seksualne, bolesne stosunki, pochwica;
- 11) przyczyny oraz objawy problemów życia seksualnego;
- 12) czynniki powodujące zaburzenia i patologię seksualną:
  - a) czynniki kulturowo-środowiskowe,
  - b) czynniki psychologiczne,
  - c) czynniki organiczne, w tym alkohol, narkotyki;
- 13) wybrane zagadnienia zaburzeń i patologii seksualnej: homoseksualizm, współżycie grupowe, prostytutka;
- 14) sposoby rozpoznawania zaburzeń i patologii społecznej;
- 15) sposoby leczenia zaburzeń i patologii seksualnej: leczenie farmakologiczne, psychoterapia, socjoterapia;
- 16) przemoc seksualna: gwałt, stosunki kazirodcze, wykorzystywanie seksualne kobiet;
- 17) problemy kobiet wykorzystywanych seksualnie;

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Ginekologicznego dla Położnych**

- 18) rola i zadania położnej w opiece nad kobietą wykorzystywaną seksualnie, zgwałconą;
- 19) współdziałanie położnej w terapii kobiet wykorzystywanych seksualnie.

**MODUŁ V. WYBRANE ZAGADNIENIA Z ONKOLOGII
GINEKOLOGICZNEJ**

1. Cel modułu

Przygotowanie położnej do sprawowania kompleksowej opieki nad kobietą z chorobą nowotworową narządu rodniczego i piersi.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

- 1) kształtować wzorzec zdrowego trybu życia;
- 2) wyodrębnić grupy ryzyka zachorowania na nowotwór;
- 3) scharakteryzować rodzaje nowotworów i określić rokowanie;
- 4) scharakteryzować sposoby leczenia w zależności od rodzaju zmiany;
- 5) zaplanować i wdrożyć proces pielęgnowania pacjentki z określonym rodzajem nowotworu;
- 6) wskazać kobietom odpowiednie badania profilaktyczne;
- 7) nawiązać kontakt z pacjentką przed i po zabiegu operacyjnym;
- 8) mobilizować do działań rehabilitacyjnych po zabiegu;
- 9) wykonać badanie piersi i nauczyć pacjentkę samobadania;
- 10) motywować pacjentki do comiesięcznego badania piersi;
- 11) wyjaśnić przyczyny obrzęku limfatycznego;
- 12) przeprowadzić ćwiczenia i masaże ułatwiające odpływ chłonki;
- 13) zinterpretować reakcje psychiczne pacjentek po zabiegu mastektomii;
- 14) wspierać emocjonalnie kobiety po zabiegu mastektomii;
- 15) doradzić w zakresie stylu życia po zabiegach leczniczych;
- 16) scharakteryzować skutki uboczne leczenia i wskazać możliwości ich łagodzenia;
- 17) scharakteryzować leki stosowane w chemioterapii, sposoby podawania i objawy uboczne;
- 18) wskazać grupy wsparcia;
- 19) stosować metody łagodzenia bólu;
- 20) umożliwić zaspokojenie potrzeby opieki duchowej bez względu na wyznanie;

21) udzielić wsparcia rodzinie w okresie żałoby.

3. Treści nauczania:

- 1) epidemiologia oraz etiologia chorób nowotworowych narządów płciowych żeńskich i piersi;
- 2) wykrywanie i rozpoznawanie chorób nowotworowych;
- 3) profilaktyka chorób nowotworowych:
  - a) wczesna diagnostyka nowotworów (stany przedrakowe),
  - b) programy edukacyjne dotyczące zdrowego stylu życia, higieny życia;
- 4) nowotwory narządów płciowych żeńskich:
  - a) nowotwory szyjki macicy,
  - b) nowotwory trzonu macicy,
  - c) nowotwory jajnika,
  - d) nowotwory pochwy,
  - e) nowotwory sromu,
  - f) nowotwory jajowodów;
- 5) sposoby leczenia nowotworów narządów płciowych żeńskich:
  - a) leczenie operacyjne,
  - b) radioterapia,
  - c) chemioterapia,
  - d) immunoterapia;
- 6) powikłania i działanie uboczne związane z leczeniem nowotworów;
- 7) środki ostrożności przy pracy z materiałem promieniotwórczym (skażenie, zgon w czasie napromieniowania);
- 8) okresy półtrwania izotopów i drogi ich wydalania;
- 9) leki stosowane w chemioterapii:
  - a) wskazania i przeciwwskazania do chemioterapii,
  - b) sposoby podawania leków w chemioterapii,
  - c) działania uboczne,
  - d) edukacja i wsparcie kobiet w trakcie chemioterapii;
- 10) pielęgnowanie pacjentki z nowotworami narządów płciowych z uwzględnieniem specyfiki pielęgnowania przed i po terapii;
- 11) współpraca z rodziną pacjentki poddanej terapii;
- 12) epidemiologia i etiologia nowotworów piersi;
- 13) rola położnej w nauce samobadania piersi;
- 14) wczesna diagnostyka: mammografia, termografia, biopsja, badanie ultrasonograficzne (USG), tomografia komputerowa (TG);
- 15) objawy i metody leczenia chorób nowotworowych piersi;
- 16) mastektomia;

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji w Dziedzinie Pielęgniarstwa Ginekologicznego dla Położnych

- a) przygotowanie do mastektomii,
  - b) pielęgnowanie po mastektomii,
  - c) rehabilitacja kobiet po mastektomii,
  - d) wpływ zabiegu mastektomii na stan psychiczny kobiet,
  - e) wsparcie kobiet po mastektomii,
  - f) sposoby protezowania i rodzaje protez,
  - g) opieka nad pacjentką po odtworzeniu piersi,
  - h) zasady i cele działania klubu "Amazonki";
- 17) rehabilitacja kobiet po operacji nowotworu piersi;
- 18) chora z zaawansowanym procesem nowotworowym - faza terminalna:
- a) organizacja opieki z zaspokojeniem potrzeb biopsychospołecznych,
  - b) sposoby pielęgnowania chorych z uwzględnieniem objawów chorobowych pochodzących z poszczególnych układów,
  - c) problem bólu, leczenie farmakologiczne i niefarmakologiczne,
  - d) opieka paliatywna;
- 19) znaczenie i sposoby udzielania pomocy psychologicznej:
- a) choroba jako stres,
  - b) ogólne zasady wsparcia psychicznego chorych i ich rodzin,
  - c) ocena stanu psychicznego chorych,
  - d) łagodzenie emocji ujemnych związanych z otrzymaniem niepomyślniej diagnozy,
  - e) przygotowanie psychiczne pacjentki do różnych form terapii i walki z nowotworem,
  - f) znaczenie grup wsparcia w rehabilitacji fizycznej i psychicznej pacjentek z chorobą nowotworową,
  - g) problemy psychiczne kobiet "okaleczonych" leczeniem chirurgicznym chorób nowotworowych,
  - h) znaczenie pozytywnego myślenia dla powrotu do zdrowia,
  - i) wsparcie rodzin po zgonie najbliższych,
  - j) techniki relaksacyjne,
  - k) metody łagodzenia niepokoju, lęku, bólu.

VI. Kwalifikacje kadry dydaktycznej

1. Organizator kształcenia zapewnia w przedmiotowej dziedzinie kształcenia wykładowców posiadających:

- 1) tytuł naukowy profesora w dziedzinie odpowiadającej tematyce wykładów;
- 2) stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie odpowiadającej tematyce wykładów;

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Ginekologicznego dla Położnych**

3) stopień naukowy doktora w dziedzinie odpowiadającej tematyce wykładów;

2. Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż pięcioletni staż zawodowy w dziedzinie będącej przedmiotem specjalizacji, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków:

- 1) posiadają tytuł zawodowy magistra pielęgniarstwa, magistra położnictwa;
- 2) posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologicznego, w dziedzinie pielęgniarstwa onkologicznego;
- 3) posiadają specjalizację lekarską w dziedzinie medycyny odpowiadającą dziedzinie pielęgniarstwa będącej przedmiotem specjalizacji;
- 4) posiadają ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień.